

Βιοκλιματική αναβάθμιση δημόσιων χώρων

Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης έχει δεσμευτεί για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πιλοτικών έργων αστικής ανάπτυξης με βάση τα τοπικά βιοκλιματικά χαρακτηριστικά, προκειμένου να προσαρμοστεί στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Υπόβαθρο

Η πόλη της Θεσσαλονίκης, η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας, εντάχθηκε στην πρωτοβουλία του Συμφώνου των Δημάρχων το 2011, αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να αυξήσει την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η πόλη υποφέρει από ακραίες θερμοκρασίες, εκτεταμένους καύσωνες και λειψυδρία, ενώ απειλείται και με πλημμύρα κατά τις περιόδους ακραίων βροχοπτώσεων. Μια σειρά βιοκλιματικών μέτρων -μέτρων που αξιοποιούν την αλληλεξάρτηση μεταξύ κλίματος, ανθρώπινης δραστηριότητας, αστικών δομών και χλωρίδας- έχουν εφαρμοστεί για την καταπολέμηση αυτών των κινδύνων. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω μέτρα εστίασαν στο φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας. Το φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας απαντάται σε πυκνοκατοικημένες μητροπολιτικές περιοχές με υψηλό επίπεδο δραστηριότητας. Ως αποτέλεσμα, οι μητροπολιτικές περιοχές γίνονται πολύ πιο θερμές από τις αγροτικές περιοχές που τις περιβάλλουν. Οι θερμοκρασίες παραμένουν υψηλές ακόμη και τη νύχτα, επειδή τα κτήρια, τα πεζοδρόμια και οι χώροι στάθμευσης παγιδεύουν τη θερμότητα. Στις περιοχές όπου εμφανίζεται αυτό το φαινόμενο, η ποιότητα του αέρα και του νερού είναι συνήθως χαμηλότερη σε σύγκριση με τις γύρω αγροτικές περιοχές.

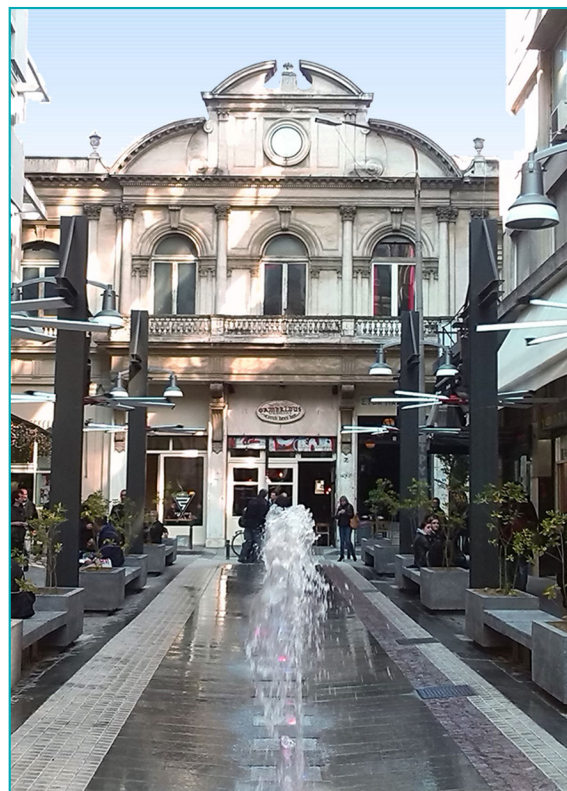
Στόχος του έργου «Βιοκλιματική αναβάθμιση δημόσιων χώρων» είναι η μετασκευή τμήματος του παρακάμζοντος ιστορικού κέντρου και η τροποποίηση των μικροκλιματικών συνθηκών αυτής της περιοχής, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο, ώστε να προστατευτεί ο ευπαθής πληθυσμός από τη ζέστη και να μειωθεί η ενεργειακή κατανάλωση των κτηρίων μέσω της χρήσης σύγχρονων υλικών.

Παρεμβάσεις στην Πλατεία Χρηματιστηρίου και το εμπορικό κέντρο

Η μελέτη ανάπτυξης της περιοχής του έργου στο ιστορικό κέντρο εκπονήθηκε από το Τμήμα Μελετών Δημοτικών Κτηρίων και Κοινόχρηστων Χώρων του Δήμου Θεσσαλονίκης.

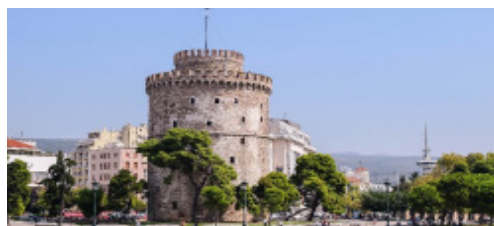
Το έργο περιλαμβάνει τη βιοκλιματική αναβάθμιση της Πλατείας Χρηματιστηρίου και ενός σημαντικού τμήματος του παλαιού εμπορικού και επιχειρηματικού κέντρου της Θεσσαλονίκης, ήτοι συνολική έκταση περίπου 107.000 m².

Αποκομμένη από τις εμπορικές περιοχές που αναπτύχθηκαν πρόσφατα, αυτή η γειτονιά υπέφερε από την υποβάθμιση και την εγκατάλειψη των κτηρίων, την κυκλοφοριακή συμφόρηση και την έλλειψη κυκλοφορίας πεζών.

Αναβάθμιση Πλατείας Χρηματιστηρίου με ανεμιστήρες, συντριβάνια και δέντρα

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πληθυσμός:
375.000

Έκταση:
19.307 km²

Υπογράφων το
Σύμφωνο των
Δημάρχων από:
2011

Στόχος μείωσης
εκπομπών CO₂:
κατά 40% έως το 2030

Έχουν πραγματοποιηθεί διάφορες παρεμβάσεις, όπως η επικάλυψη αντικειμένων με ψυχρά υλικά, η εγκατάσταση βιοκλιματικών συστημάτων που ευνοούν την εξάτμιση του νερού (εκτοξευτήρες νερού, υδατοφράκτες και καταιονιστήρες) και την υποχρεωτική κυκλοφορία του αέρα (μέσω της χρήσης ανεμιστήρων εξωτερικού χώρου), η τοποθέτηση νέου εξοπλισμού φωτισμού και η δημιουργία ενός πεζοδρομημένου δικτύου, καθώς και δεντροφύτευση. Στο μέσο της Πλατείας Εμπορίου, ένας μεγάλος ανεμιστήρας που κρέμεται από μια αψίδα διασφαλίζει μια ήπια ροή αέρα που φτάνει έως τα γύρω κτήρια και δροσίζει τον χώρο. Επιπλέον, τμήμα της Πλατείας Εμπορίου έχει καλυφθεί με νέο σταθεροποιημένο οικολογικό υλικό.

Στην οδό Εμπορίου, τα πεζοδρόμια έχουν διαπλατυνθεί και προστατεύονται με διαχωριστικά σε όλο το μήκος τους, πραγματοποιήθηκε δεντροφύτευση και τοποθετήθηκε νέος αστικός εξοπλισμός, όπως παγκάκια, βάσεις στήριξης ποδηλάτων και νέοι φανοστάτες, που κάνουν την οδό πιο φιλική και προσβάσιμη από άτομα με αναπηρία. Δημιουργήθηκε ένα πεζοδρομημένο δίκτυο, εντός του οποίου επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η χρήση οχημάτων έκτακτης ανάγκης, καθώς και των οχημάτων φορτοεκφόρτωσης σε συγκεκριμένες ώρες της ημέρας. Για τη διαχείριση της μεγάλης ποσότητας απορριμμάτων που συσσωρεύτηκαν στην περιοχή κατά τη διάρκεια του έργου, ολοκληρώθηκε η υποδομή για την εγκατάσταση ημι-βυθιζόμενων κάδων απορριμμάτων μεγάλης χωρητικότητας.

Ολοκληρώθηκε η μετασκευή αρκετών ιδιωτικών κτηρίων της περιοχής από τους ιδιοκτήτες τους και μετατράπηκαν από αποθηκευτικούς χώρους σε χώρους άλλων λειτουργιών, όπως γραφεία, κατοικίες, εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις αναψυχής. Το έργο ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2014 και παραδόθηκε στο κοινό τον Μάρτιο του 2016: η ανάπλαση πραγματοποιήθηκε σε στενή συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και τους κοινωφελείς οργανισμούς.

Οφέλη

Αυτή η πρωτοβουλία έχει ήδη επιφέρει πολλαπλά οφέλη. Το έργο οδήγησε σε εκτιμώμενη μείωση της θερμοκρασίας του αέρα κατά 3°C, με αποτέλεσμα εξοικονόμηση ενέργειας περίπου 141 MWh/έτος και μείωση του CO₂ κατά περίπου 156 τόνους/έτος, ελαττώνοντας την εξάρτηση από τον κλιματισμό.

Η αναβάθμιση της περιοχής του κέντρου της πόλης αναμένεται επίσης να οδηγήσει σε τόνωση των εμπορικών δραστηριοτήτων, να αυξήσει την αίσθηση ασφάλειας και να συμβάλει στην προβολή της ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης. Επιπλέον, η περιοχή είναι πλέον περισσότερο προσβάσιμη από άτομα με αναπηρία και η ανάπλαση αποτρέπει τη διέλευση μεγάλου αριθμού οχημάτων. Επίσης, απαγορεύεται η μόνιμη στάθμευση οχημάτων, αλλά η περιοχή διαθέτει χώρους προσωρινής στάθμευσης, ιδιαίτερα για φορτοεκφόρτωση. Εκτός αυτού, έχει δημιουργηθεί μια Πολιτιστική Διαδρομή, με στόχο την ανάδειξη της ιστορικής σημασίας της περιοχής και των διατηρητέων κτηρίων.

Χρηματοδότηση του έργου

Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 5.500.000 ευρώ περίπου και χρηματοδοτήθηκε από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013 (το πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου αξιοποιούνται στην Ελλάδα τα διαρθρωτικά κονδύλια της ΕΕ).

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

- ▶ Προφίλ της Θεσσαλονίκης στο Σύμφωνο των Δημάρχων: <http://bit.ly/2DC1YQI>
- ▶ Δήμος Θεσσαλονίκης: <http://bit.ly/2vOV9tV>

μείωση της θερμοκρασίας του αέρα κατά 3°C

Εξοικονόμηση ενέργειας 141 MWh/έτος

Μείωση CO₂ κατά 156 τόνους/έτος (κατά προσέγγιση)

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- + Πηγή(ές) χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
- + Συνολικό ποσό: 5.500.000 ευρώ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο, επικοινωνήστε με την: Ιωάννα Τσικώτη, Τμήμα Ενεργειακού και Βιοκλιματικού Σχεδιασμού - Διεύθυνση Αστικού Σχεδιασμού και Αρχιτεκτονικών Μελετών i.sikoti@thessaloniki.gr